

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/120/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117220783
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117220783.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: M. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., U K. XXXX/X, zastúpený: AK LYSO & PARTNERS spol. s r.o., so sídlom Hlohovec, Nám. Sv. Michala 30, proti žalovanému: Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., Z. XXX/X, o zaplatenie sumy 13.000,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanému proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 08. januára 2019, č. k. 15C/66/2017-66 v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania **zrušuje** a vec **vracia** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 13 000 eur a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Konanie ohľadne úrokov 6 % zo sumy 13 000 eur od 27. 04. 2017 do zaplatenia a zmenkového peniazu v sume 42,90 eur zastavil a žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania vo výške 100 %. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 137 písm. a), § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 255, § 262 ods. 1, § 275, § 274 a uviedol, že žalobca sa písomnou žalobou zo dňa 29. 05. 2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 13 000 eur so 6 % úrokom od 27. 04. 2017 do zaplatenia, zmenkového peniazu v sume 42,90 eur a náhrady trov konania titulom poskytnutej pôžičky žalovanému. Súd prvej inštancie vydal vo veci dňa 19. 09. 2017 platobný rozkaz č. k. 15C/66/2017-23, ktorý bol na základe platobného odporu žalovaného uznesením č. k. 15C/66/2017-31 zo dňa 10. 11. 2017 zrušený v celom rozsahu. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný sa na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na deň 08. 01. 2019 nedostavil, hoci predvolanie na pojednávanie obsahujúce poučenie o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie mu bolo doručené dňa 05. 11. 2018. Žalovaný svoju neúčast' neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Na pojednávanie sa dostavil právny zástupca žalobcu, ktorý navrhol o veci rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP. Uviedol, že trvá na podanej žalobe s prihladnutím na čiastočné späťvzatie týkajúce sa úroku a zmenkového peniazu, teda žiadal, žalovanému uložiť povinnosť 13 000 eur. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby, súd konanie čiastočne zastavil. Keďže boli splnené všetky zákonom požadované náležitosti pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP, súd prvej inštancie žalovaného, tak ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. V konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Včas podaným odvolaním napadol prvý a tretí výrok zhora citovaného rozsudku žalovaný z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že sa nestotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že sa žalovaný na pojednávanie dňa 08. 01. 2019 nedostavil a že svoju neúčast' neospravedlnil

včas a vážnymi okolnosťami, pretože svoju neúčast' na pojednávaní riadne a včas ospravedlnil a to jeden deň vopred dňa 07. 01. 2019 o 11:55 hod. s tým, že na podateľňu OS Nitra zaslal ospravedlnenie, spolu s potvrdením o pracovnej neschopnosti. Dňa 06. 01. 2019 vo večerných hodinách sa vrátil z dovolenky a jeho zdravotný stav mu nedovoľoval zúčastniť sa pojednávania dňa 08. 01. 2019, čo okamžite ako to bolo možné deklaroval. Túto skutočnosť oznámil aj právnomu zástupcovi žalobcu. Vzhľadom na uvedené, je potom toho názoru, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 písm. b) CSP, pretože svoju neúčast' ospravedlnil deň pred pojednávaním. Záverom navrhol, aby odvolací súd rozsudok pre zmeškanie zrušil podľa § 277 ods. 2 resp. § 389 CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že argumentáciu žalovaného v odvolaní považuje za účelovú a napadnutý rozsudok považuje vo všetkých výrokoch za správny. Ďalej uviedol, že žalovaný sa na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 08. 01. 2019 nedostavil, hoci predvolanie na pojednávanie obsahujúce poučenie o následkoch nedostavenia sa pojednávania vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie mu bolo doručené 05. 11. 2018. Žalovaný svoju neúčast' neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Nie je pravdou, že by žalovaný svoju neúčast' ospravedlnil vážnymi dôvodmi. Súdu síce doručil email, v ktorom poukazuje iba vo všeobecnosti na „zdravotný stav, ktorý ho veľmi obmedzuje“, ale toto tvrdenie viac nerozvádza. K ospravedlneniu priložil iba časť potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zo dňa 07. 01. 2019, z obsahu ktorého ale nevyplýva dôvod jeho neúčasti a teda ani to, že sa bez ohrozenia života a zdravia nemôže dostaviť dňa 08. 01. 2019 na súdne pojednávanie. Z tejto listiny sa nedalo určiť, či dôvod brániaci žalovanému v účasti je dôležitý, alebo nie. Citujúc § 125 CSP uviedol, že žalovaný v lehote 10 dní nedoručil súdu ani údajne odoslaný e-mail a ani potvrdenie o práceneschopnosti. Podľa vedomostí žalobcu z el. spisu (k výzve súdu z 05. 03. 2019 neboli priložené prílohy „Odvolania“) žalovaný ani v tejto lehote nedokázal, že nastali ospravedlniteľné dôvody zmeškania pojednávania t. j. z predložených listín nevyplýva, že sa nemohol zúčastniť pojednávania dňa 08. 01. 2019 bez ohrozenia života alebo zdravia. Žalovaný dodnes nepredložil súdu žiadne vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že zdravotný stav účastníka neumožňoval účasť na pojednávaní. Namietal, že žalovaná ani písomne elektronické podanie, ktorým ospravedlňoval svoju neúčast' na pojednávaní v listinnej podobe. Záverom uviedol, že podanie žalovaného označené ako odvolanie je svojím obsahom návrhom na zrušenie kontumačného rozsudku. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd tento návrh na zrušenie kontumačného rozsudku uznesením zamietol.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

6. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či existovali podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalovaný uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces tvrdiac, že neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie.

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

9. Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

10. Podľa § 356 písm. b) CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

11. Rozsudok pre zmeškanie alebo kontumačný rozsudok je jednou z foriem skráteného rozhodnutia upraveného v prvej hlave tretej časti Civilného sporového poriadku. Ide o právny inštitút, ktorý v porovnaní s predošlou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom súdnom poriadku prešiel výraznou zmenou. Ide o formu osobitného rozhodnutia, ktoré je výsledkom pasivity jednej alebo druhej procesnej strany. Vzhľadom na jeho následky sú sudy oprávnené pristúpiť k vydaniu takejto formy rozhodnutia v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky podmienky vyžadované zákonom. Ide o rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Ak k jeho vydaniu dôjde, strana v neprospech ktorej je kontumačný rozsudok vydaný, má možnosť žiadať zrušenie kontumačného rozsudku v zmysle § 277 CSP.

12. Rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní je obligatórne (arg.: "rozhodne súd..."), za splnenia podmienky, že tu existuje výslovný návrh žalobcu na túto formu rozhodnutia a predstavuje sankciu za nedostavenie sa na už nariadené pojednávanie. Za nedostavenie sa na už nariadené pojednávanie. Predpoklady pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného po pojednávaní:

- súd riadne a včas (pozri § 178 ods. 2 CSP) predvolal žalovaného na pojednávanie (pozri § 100 CSP), pričom predvolanie obsahovalo poučenie, že ak sa žalovaný nedostaví na pojednávanie, súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie;

- žalovaný sa nedostavil na pojednávanie v určený čas (ak by sa na pojednávanie dostavila len strana sporu a nie jej splnomocnený právny zástupca, predpoklad nie je splnený, keďže samotným udelením plnomocenstva sa strana nezabavuje svojich procesných práv);

- žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami (čiže ak sa žalovaný síce ospravedlní, ale oneskorene, napr. len v deň pojednávania, hoci mu nič nebránilo sa ospravedlniť aj skôr, alebo súd nepovažuje dôvody uvedené v ospravedlnení za vážne, napr. ide o banálne, vyfabulované, nepreukázané alebo nezdokladované dôvody, predpoklad pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie je splnený a súd sa s hodnotením takéhoto ospravedlnenia vysporiada v odôvodnení rozsudku);

- návrh žalobcu na rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie (môže byť už súčasťou žaloby alebo ho môže predniesť žalobca na pojednávaní a súd tento návrh zaprotokoluje alebo zaznamená v zvukovom zázname. K forme návrhu pozri aj komentár k § 125 CSP).

13. Civilný sporový poriadok pripúšťa možnosť zrušenia rozsudku pre zmeškanie, pričom zrušenie je viazané na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý musí byť podaný do 15 dní, odkedy sa žalovaný o rozsudku pre zmeškanie dozvedel. Ak ide o rozsudok pre zmeškanie žalovaného vydaný na pojednávaní, môže žalovaný podať tento návrh len vtedy, ak z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Taktiež v návrhu uvedie dôvody zmeškania. Môže ísť napríklad o neočakávané prekážky zdravotného charakteru, pre ktoré je nespravodlivé sankcionovať žalovaného za porušenie povinnosti, keďže toto porušenie žalovaný nezapríčinil. Súd o tomto návrhu rozhoduje uznesením. Ak súd zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, je proti tomuto uzneseniu prípustné odvolanie [pozri § 357 písm. h) CSP]. Ak návrhu vyhovel, vo výroku uznesenia zruší rozsudok a vo veci začne opäť konať a v prípade, ak rozhodol rozsudkom na pojednávaní, nariadi nové pojednávanie. Proti uzneseniu, ktorým súd vyhovel návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nie je prípustné odvolanie.

14. Odvolací súd má z obsahu spisu preukázané, že súd prvej inštancie predvolal žalovaného na pojednávanie, ktorého termín bol vytýčený na 08. 01. 2019, pričom doručenie predvolania žalobcovi mal riadne vykázané dňa 05. 11. 2018. Predvolanie na pojednávania obsahovalo poučenie, že ak sa na pojednávanie vo veci riadne a včas predvolaný nedostaví, a svoju neprítomnosť včas a vážnymi

okolnosťami neospravedlní, na návrh druhej strany súd rozhodne o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Ďalej mal odvolací súd z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 08. 01. 2019 preukázané, že žalobca na pojednávaní navrhol, aby odvolací súd vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí konštatoval, že žalovaný svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 08. 01. 2019 neospravedlnil včas a vážnymi dôvodmi. Žalovaný v odvolaní namietal, že je toho názoru, že neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP, pretože svoju neúčasť na pojednávaní riadne a včas ospravedlnil.

15. Ustanovenie § 274 CSP treba vykladať aj v kontexte ustanovení § 273, § 167 a § 149, teda zmeškaním nie je bez ďalšieho neprítomnosť strany na pojednávaní (predbežnom prejednaní sporu), zmeškaním teda nie je, ak sa strana pojednávania (prejednaní) síce nezúčastní, avšak si v spore uplatní procesnú obranu - útok, teda nemôže spor stratiť len pre neprítomnosť bez toho, že by súd nemal povinnosť sa jeho obranou - útokom vysporiadať. Ustanovenie § 274 CSP platí iba primerane (teda nie bezvýhradne) a vydanie rozsudku pre zmeškanie je len v rovine možnosti konania (rozhodnutia) súdu, posúdenie ktorej možnosti prináleží i odvolaciemu súdu.

16. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie len v rozsahu odvolacích dôvodov žalovaného (380 odsek 1 CSP) a po prejednaní veci vychádzajúc z vyššie uvedenej právnej úpravy a výkladu dospel k záveru, že súd prvej inštancie svojím postupom porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, pretože vydal rozsudok pre zmeškanie napriek tomu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

17. Jednou z podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie je totiž, že žalovaný svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlní riadne a včas, hoci o následkoch zmeškania bol riadne poučený, čo ale v danej veci splnené nebolo. Z obsahu spisu totižto vyplýva, že žalovaný dňa 07. 01. 2019 o 12:16 hod na podateľňu súdu prvej inštancie ospravedlnenie z pojednávania, ktoré sa malo konať dňa 07. 01. 2019 o 10:00 hod., dôvodiac, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje sa pojednávania zúčastniť. Z uvedeného dôvodu požadoval aj o odročenie pojednávania. V prílohe e-mailu doručil potvrdenie o dočasnej neschopnosti vystavené dňa 07. 01. 2019, pričom do dnešného dňa nebolo súdu preukázané, kedy došlo k ukončeniu pracovnej neschopnosti. Taktiež z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v spore aktívny, o čom svedčia vyjadrenia žalovaného založené v spise. Za včas podané ospravedlnenie je možné považovať také, ktoré bolo súdu doručené deň pred pojednávaním a ktoré bolo súdu učinené hneď ako to bolo pre sporovú stranu možné. Včasnosti podaného odvolania nasvedčuje tá skutočnosť, že žalovaný ho doručil ešte v deň, kedy bol na lekárskom vyšetrení. S mierou závažnosti dôvod neprítomnosti sporovej strany na pojednávaní bol súd prvej inštancie povinný sa vysporiadať v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Pretože práve v tomto rozhodnutí absentuje zdôvodnenie prečo súd prvej inštancie na ospravedlnenie žalovaného vôbec neprihliadal. Nedostavenie sa strany sporu na pojednávanie po tom, čo sa vyjadril, nezabavuje súd povinnosti sa s jeho obranou - útokom vysporiadať, teda posúdiť dôvodnosť obrany z právneho hľadiska.

18. Zároveň odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti § 183 ods. 4 CSP, z ktorého taktiež súdu vyplýva povinnosť vysporiadať sa dôležitou dôvodov odročenia pojednávania. Ak by zistil, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, mal o tom bezodkladne upovedomiť stranu, ktorá odročenie navrhla. Neupovedomenie strany o tom, ako sa súd vysporiadal s ospravedlnením neprítomnosti na pojednávaní a so žiadosťou o odročenie pojednávania má taktiež za následok odňatie práva na spravodlivý súdny proces. Taktiež súd prvej inštancie opomenul žalovaného poučiť o možnosti podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného (§ 277 ods. 3 CSP).

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 písm. b) CSP v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie v týchto častiach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rešpektujúc vyššie popísané právne závery vec preskúma, pričom sa bude zaoberať správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov, vyporiadajúc sa s námietkami žalovaného v podaných vyjadreniach, svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s § 220 CSP tak, aby v prípade podaného odvolania mohlo byť preskúmané odvolacím súdom. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o trovách celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).